Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

JN akkoord, 31-8-2024 1

BRIEF ONDERTEKENEN

[redacted]

Aan Staatssecretaris SZW

Datum
15-08-2024

Onze referentie
2024-[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Bijlage(n)
0

nota

Nota naar aanleiding van het Verslag en Nota van Wijziging Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024

Aanleiding

Bij de Tweede Kamer is aanhangig het wetsvoorstel Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024. In reactie op de schriftelijke inbreng van de Tweede Kamer is thans een Nota naar aanleiding van het Verslag opgesteld, alsmede een nota van wijziging, die u met deze nota worden voorgelegd. Bij bijgevoegde brief van 4 juni jl. is de Tweede Kamer er al over geïnformeerd dat er nog een nota van wijziging volgt.

Geadviseerd besluit

- U wordt gevraagd akkoord te gaan met bijgevoegde Nota naar aanleiding van het Verslag en deze te ondertekenen.
- U wordt gevraagd de aanbiedingsbrief bij de Nota naar aanleiding van het Verslag te ondertekenen.
- Tevens wordt uw instemming gevraagd met de eveneens door u te ondertekenen nota van wijziging, waarmee (als hoofdelementen) wordt voorzien in het repareren van ontbrekende of onvolledige handvatten voor opschorting, schorsing, herziening en terugvordering van het zieken- en ongevallengeld en het in lijn met Europees Nederland in stand laten van het recht op kinderbijslag BES bij ontvangen van studiefinanciering.
- Bij voorkeur vindt verzending aan de Tweede Kamer uiterlijk donderdag 5 september plaats, zodat behandeling in de procedurevergadering van de vaste Kamercommissie SZW d.d. 10 september 2024 mogelijk is.

Kernpunten

- Hoewel de Wijzigingswet SZW-wetten BES enkel op het stelsel ziet en niet op de niveaus van uitkering, betrekt de Tweede Kamer het vraagstuk van het sociaal minimum wel bij de inbreng. In de Nota naar aanleiding van het Verslag wordt aangekondigd dat de denkrichting van het kabinet ten aanzien van bestaanszekerheid in Caribisch Nederland (hierna: CN) eind dit jaar met de Kamer wordt gedeeld.
- Bij de staatkundige transitie van 10 oktober 2010 is gekozen voor het goeddeels beleidsarm overnemen van het bestaande stelsel van het Land de Nederlandse Antillen, dat beperkt van opzet was. Als gevolg daarvan lopen de stelsels van Europees Nederland en CN flink uiteen.
- In de achterliggende jaren is onder meer de Wet kinderbijslagvoorziening BES ingevoerd, is een tijdelijke regeling voor het verstrekken van zogeheten ‘dubbele kinderbijslag intensieve zorg’ van kracht geworden en

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Nota naar aanleiding van het Verslag en Nota van Wijziging Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024

Nummer: 1 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: FreeText Datum: Onbepaald

JN akkoord, 31-8-2024

zijn enkele aanpassingen in de verlofregelingen tot stand gebracht. Deze initiatieven laten echter onverlet dat de achterstand van CN nog evident is.

- Gebaseerd op signalen vanuit partijen in CN en de eigen uitvoeringspraktijk zijn al geruime tijd geleden beleidsvoorstellen ontwikkeld, die met name zijn gericht op uitbreiding van het verlofstelsel en het moderniseren van de regelgeving voor de arbeidsongeschikte werknemer. In de loop van de tijd zijn daar andere wijzigingen bijgekomen, die zijn gebundeld in het onderhavige wetsvoorstel.
  Een kort overzicht van de elementen uit het wetsvoorstel is opgenomen in bijlage 1.
- De Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 is niet het enige lopende initiatief om het stelsel in CN te verbeteren. Eerder dit jaar is de Wet kinderopvang BES door de beide Kamers aangenomen en op 4 juni 2024 in het Staatsblad geplaatst. Overeenkomstig de met de Tweede Kamer gecommuniceerde wetgevingsagenda wordt verder nog gewerkt aan een werkloosheidsvoorziening en een verlofuitkering voor de begeleider bij medische uitzending die werknemer is.
- Over verdergaande verbetermaatregelen in het stelsel en het daartoe vrijmaken van budget, is nog niets besloten. Er wordt gewerkt aan een vergelijkende analyse van het sociale zekerheidsstelsel, die tot doel heeft het gesprek met CN over de meest prioritaire vervolgstappen goed te kunnen voeren. Los daarvan is conform aan de Tweede Kamer gedane toezegging een verkenning naar de invoering van een inkomensafhankelijke 'kindregeling' gestart. Een ander initiatief, dat reeds geruime tijd geleden aan CN is toegezegd, betreft een binnenkort op te starten vergelijkend onderzoek naar het arbeidsrecht. De uitkomsten van deze trajecten worden te zijner tijd vanzelfsprekend met u gedeeld.
- Vanaf de vorige kabinetsperiode wordt bij de inzet op gelijkwaardigheid het principe van 'comply or explain' gehanteerd. Gezien de achterstand op het stelsel is het bereiken van gelijkwaardigheid echter een zaak van lange adem, waarbij bovendien van belang is oog te hebben voor de bijzondere lokale context van CN.
- De impact van de Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 op de samenleving van CN en op de uitvoering moet niet worden onderschat. Met name de uitbreiding van het verlofstelsel en de invoering van drie wachtdagen voor het wettelijk zieken- en ongevallengeld voor arbeidsongeschikte werknemers zijn van aanmerkelijke betekenis. Voor de uitvoering betekent dit dat processen (opnieuw) moeten worden ingericht en dat ICT-oplossingen moeten worden ontwikkeld. In verband daarmee en gelet ook op de noodzakelijke voorbereidingstijd voor werkgevers, is gefaseerde invoering onvermijdelijk. Momenteel wordt samen met de uitvoering verkend welk invoeringspad voor de verschillende onderdelen van het wetsvoorstel haalbaar is.

Inhoudelijke aandachtspunten

- De inbreng van de Tweede Kamer kan als constructief worden aangemerkt. Op hoofdlijnen lijkt het wetsvoorstel op brede steun te kunnen rekenen.
- Gebaseerd op de inbreng van de Tweede Kamer in het Verslag kan een aantal aandachtspunten worden benoemd die mogelijk terug zouden kunnen komen bij de behandeling van het wetsvoorstel:

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

- Het tempo waarin de achterstand wordt verminderd. Met name lijkt druk op het verder in lijn met Europees Nederland brengen van het verlofstelsel van CN (waar gelet op de werkgeverslasten een beheerste stap wordt gezet) te verwachten, maar dit vraagstuk kan ook breder op tafel komen.
- De positie van de arbeidsongeschikte werknemer die met een uitkering van 80% van het voor hem geldende dagloon op een inkomen van minder dan het wettelijk minimumloon uitkomt. Dit wordt overigens niet door het wetsvoorstel veroorzaakt, maar kan mogelijk wel tot vragen leiden.
- Het activerende karakter van de arbeidsongeschiktheidswetgeving van CN en dan met name de vraag of dit nu voldoende solide is.
- De keuze om af te zien van het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd; deze is in CN momenteel 65 jaar en voor verhoging leek al eerder draagvlak in de Tweede Kamer te bestaan.
- De relatie met de discussie over het sociaal minimum CN. Dit is zoals gezegd een apart traject, waarover de Tweede Kamer op een later tijdstip wordt geïnformeerd.
- De inhoud van de AMvB die de dubbele kinderbijslag intensieve zorg regelt. Uit staatsrechtelijk oogpunt is de vraag van de leden van de NSC-fractie om de AMvB bij de Kamer voor te hangen, ontkennend beantwoord. Wel is een verwijzing naar de tekst van het ontwerp-besluit zoals dit is gepubliceerd voor internetconsultatie in het antwoord opgenomen.
- Het invoeringspad van de (afzonderlijke onderdelen van de) Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024.

- De Nota van Wijziging kan mogelijk tot nieuwe vragen vanuit de Kamer leiden. De meest relevante elementen van de Nota van Wijziging zijn zoals gezegd het repareren van ontbrekende of onvolledige handvatten voor opschorting, schorsing, herziening en terugvordering van het zieken- en ongevallengeld en het in lijn met Europees Nederland in stand laten van het recht op kinderbijslag BES bij ontvangen van studiefinanciering. In de uitvoering wordt al op die laatste wijziging geanticipeerd. Verder wordt voorzien in een grondslag voor een compensatieregeling voor zwangere zelfstandigen voor de periode voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024; het VN-vrouwenverdrag verplicht daartoe.
- Te zijner tijd ontvangt u ten behoeve van de plenaire Kamerbehandeling van het wetsvoorstel een uitgebreid voorbereidingsdossier, waarin deze en andere thema's aan de orde komen, ook in de vorm van Q&A's.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

BIJLAGE 1

KORT OVERZICHT MEEST RELEVANTE INHOUD VAN DE WIJZIGINGSWET

In het overzicht wordt eerst een korte duiding van de inhoud van het bestaande wettelijk kader gegeven, waarna de relevante wijzigingen worden geschetst.

▪ *Burgerlijk Wetboek BES (BW BES)*

Het Burgerlijk Wetboek BES bevat een breed scala regels over de arbeidsovereenkomst, zoals over de totstandkoming, loon en loondoorbetaling bij ziekte, het vaststellen van een reglement, verlofregelingen en opzegging. Caribisch Nederland kent niet een met de Wet arbeid en zorg vergelijkbare wet; dit betekent dat de verlofregelingen vanwege de opname in het BW BES niet van toepassing zijn op ambtenaren. Voor ambtenaren geldt een eigen wettelijk kader.

- De bepalingen inzake loondoorbetaling bij ziekte worden herzien.
- Het verlof wegens zeer bijzondere omstandigheden (calamiteitenverlof) wordt uitgebreid en daarmee in overeenstemming met Europees Nederland gebracht.
- Kortdurend zorgverlof wordt nieuw geregeld, waarbij voor de werkgever geen loondoorbetalingsverplichting geldt (Europees Nederland: 70% van het loon, met het wettelijk minimumloon als ondergrens).
- Geboorteverlof wordt nieuw geregeld; de omvang is maximaal 2,5 dag (Europees Nederland: 6 weken).
- Er wordt voor de genoemde nieuwe verlofvormen een aan de Wet arbeid en zorg overeenkomstige meldingsplicht voor de werknemer opgenomen.
- Er wordt nieuw geregeld dat de werknemer een medewerkingsverplichting heeft ten aanzien re-integratie, dat de werkgever re-integratie bevordert en dat de werkgever SZW bij gebleken verwijtbare ziekte informeert.

▪ *Vakantiewet 1949 BES*

De Vakantiewet 1949 BES regelt de vakantie-aanspraken van werknemers

- De omschrijving van de vakantie-aanspraken wordt herzien, zodanig dat het verlof voortaan in uren wordt berekend in plaats van in dagen. Daardoor krijgt iedere werknemer recht op minimaal driemaal de wekelijkse arbeidsduur aan vakantie. Nu geldt dat nog niet voor werknemers met een zesdaagse werkweek.

▪ *Wet algemene ouderdomsverzekering BES (AOV BES)*

De AOV BES regelt een wettelijk ouderdomspensioen vanaf de leeftijd van 65 jaar. In tegenstelling tot de AOW kent de AOV nog een toeslag voor de jongere partner.

- Met het oog op modernisering van de wet wordt een definitie van het begrip ‘echtgenoot’ opgenomen.
- Omdat de in de AOV opgenomen ‘duurtetoeslag’ voor de ten opzichte van Bonaire duurdere eilanden Sint Eustatius en Saba in feite zijn functie heeft verloren, wordt de bepaling over het verlenen van deze toeslag omgezet naar een facultatieve bepaling.
- Het in mindering op de AOV brengen van kosten van uitbetaling naar het buitenland wordt een facultatieve bepaling.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

▪ *Wet algemene weduwen- en wezenverzekering BES (AWW BES)*

De AWW BES voorziet in een inkomensvoorziening bij overlijden van de partner of de ouder, vergelijkbaar met de Algemene nabestaandenwet. In tegenstelling tot de Anw is de uitkering AWW BES inkomensonafhankelijk.

- Met het oog op modernisering van de wet wordt een definitie van het begrip 'echtgenoot' opgenomen.
- De naamgeving van de wet wordt met het oog op modernisering omgezet naar Algemene nabestaandenwet BES.
- Het in mindering op de AWW brengen van kosten van uitbetaling naar het buitenland wordt een facultatieve bepaling.
- In de AWW worden via de nota van wijziging alsnog bepalingen ingevoegd over herzien en intrekking van de uitkering en de mogelijkheid daarover bij AMvB nadere regels te stellen, waarmee wordt aangesloten bij de AOV.

▪ *Wet kinderbijslagvoorziening BES (KBV BES)*

De KBV BES biedt net als de Europees Nederlandse AKW inkomensondersteuning voor ouders met minderjarige kinderen. Anders dan de AKW is de hoogte van de kinderbijslag niet afhankelijk van de leeftijd van het kind.

- Het recht op kinderbijslag wordt uitgebreid naar kinderen die vanwege verblijf in een instelling niet tot het huishouden behoren.
- Er wordt een grondslag opgenomen voor een AMvB dubbele kinderbijslag intensieve zorg, waarmee een met Europees Nederland vergelijkbare regeling wordt beoogd (momenteel geldt een tijdelijke regeling).
- Het recht op kinderbijslag voor ouders wordt uitgebreid naar de situatie waarin een kind studiefinanciering ontvangt.

▪ *Wet ongevallenverzekering BES (OV BES) / Wet ziekteverzekering BES (ZV BES)*

OV BES en ZV BES regelen een 'loondervingsuitkering' voor de arbeidsongeschikte werknemer, ambtenaren uitgezonderd, die feitelijk aan de werkgever wordt uitbetaald. Bij de ZV BES is de uitkering 80% van het gemaximeerde dagloon; bij de OV BES is dit het eerste jaar nog 100% en daarna 80%.

- Het recht op uitkering wordt beperkt door invoering van drie wachtdagen (in combinatie met opname grondslag voor een 'no risk'-regeling).
- Verplichtingen in verband met re-integratie worden nieuw geregeld.
- Er wordt een nieuwe regeling uitkering zwangere zelfstandige in de ZV BES opgenomen (aangevuld met een grondslag voor een compensatieregeling voor oude gevallen via de nota van wijziging). Het VN-vrouwenverdrag verplicht hiertoe.
- In de ZV BES wordt een uitkeringsregeling toegevoegd voor de situatie waarin de werknemer geboorteverlof opneemt.
- De reikwijdte van de controlevoorschriften en inlichtingenverplichtingen in de OV BES en de ZV BES uitgebreid.
- In de OV BES en de ZV BES worden via de nota van wijziging alsnog bepalingen ingevoegd over opschorting en schorsing, herzien en intrekking en terugvordering van de uitkering.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.